

Sy-li spēwał,
Pilnje džélať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Prěz spar mérný
Čerstwosć da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džélať
Wšedny dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies ma
Njeh či khma
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

→ Sserbske njeđželske lopjeno. ←

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicřišćezetni w Budušćinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedykatu 40 pj. dostacž

12. njeđžela po šwj. Trojizw.

Ps. 6 (4. šćtucžka).

Se wšćej nutrnosćej čítamy 6. psalm a modlimy šo š nim.

Se šłowow tuteho psalma, kotryž my niz jeno ša džentša ša šwoju modlitwu šćinimy, ale ša tutón zyly struchly čzaš, š tuthć šłowow klineži nam jene šlowo napsćečo, kotrež hižo dawno, dawno pšćes našć čzaš klineži, kotrež š našćich wutrobow klineži, kotrež pšćes našće domy, haj pšćes našć zyly kraj klineži; to je to woľanje: „Ach, ty Knježe, kať doľho!? A hdy bywa nětkle tuto woľanje móžnišće a móžnišće, hdyž mamy šašo měšaz august, kotryž našć dopomina na tón měšaz august 1914, kotryž nam tu wulku wójni pšćinješćy. Šćyri žyľe, dolhe wójnišće lěta šu šo minyľe! Ach, ty Knježe, kať doľho!? Jene nowe, to 5. wójnišće lěto je šo šapočzaľo! Ach, ty Knježe, kať doľho!?”

Ach, ty Knježe, kať doľho!? š tutym woľanjom šćejmy pšćed šwojim Bohom w tutym 49. měšazu wulkeje wójni, na špoczatku 5. wójnišće lěta. Tuto woľanje pšćinidž š ponižneje Bohu-wěrjazeje wutrobny, a wono pšćinidž je šyľneje Bohu-wěrjazeje wutrobny.

I. A kať doľho, kať doľho! to je to woľanje, kotrež nětkle wšćudžom šo šběha, w tycć we wójnišće bywazyć krajach, kať w neutralšćich, w nješćečezelsćich krajach, kať w našćich krajach, w domišćnje kať w polu! Wšćudžom to woľanje: Ach, kať doľho, kať doľho! Šaj, ale, mój luby, to pať njeje to woľanje našćeho psalma! Ach, ty Knježe, kať doľho!? woľa tutón modleť! „Ach, ty Knježe, kať doľho!?” hdyž šo nětk šběha tuto woľanje, kotrež šo woľa š temu Knješćej wšćěć knješow? Wšćudžom pola

naš? Tu domach pola naš? W polu pola naš? Abo šu tu a šu tam tajžy, kotřiz to jene a teho jeneho šabudu, teho Boha a Knješa Zebaoth?

Ach, ty Knježe, kať doľho!? hdyž to nětk tu a tam tať šo woľa, kať je to potom woľanje? Moji lubi, pola našć wšćěć dyrbi to jenož to woľanje być, kotrež wulhadža š jeneje ponižneje, Bohu-wěrjazeje wutrobny, a šašo, kotrež wulhadža š jeneje šyľneje, Bohu-wěrjazeje wutrobny!

Š jeneje ponižneje, Bohu-wěrjazeje wutrobny šběhaj šo našće: „Ach, ty Knježe, kať doľho!?” kať tu pola psalmišćy. Wly nochžemy haľe do tycć ličeni być, kotřiz to: Knježe, Knježe! šabudu, kotřiz to: Knježe, Knježe! wjazy nješćaja, kotřiz žaneho Boha wjazy nješćaja a šo žanemu Bohu wjazy njemodla! Do tajšćich nochžy nićtón š našć ličeny być! Ně, my wšćitžy, my wujnawamy šo temu jenemu, trojenicžćemu Bohu:

„Božo Knježe teho šwěta, o ty šwjata Trojiza, kiž ty dašć, šo wšćitće lěta, džent šo š nozu pšćeměňja; twoja ruka šćewi šo, a w tym šwěće šćerži wšćo.“

(Šćěrl. 344.)

Wly wšćitžy woľamy tež w tutej dolhej wójnišće: „Ach, ty Knježe, kať doľho!? my pať jo woľamy š jeneje ponižneje, Bohu-wěrjazeje wutrobny!

Š tajšće wutrobny šćupa to: „Ach, ty Knježe, kať doľho!? tuteho psalmišćy. Šsu pať nětko mješ nami jenož lute tajšće wutrobny?! Abo šy šćnadž ty tón, kotryž praji: „Ach, ty Knježe, kať doľho!? Ty tola njemóžesć wjazy tón Bóh teje lubosće być, hdyž tuto wójnišće mordowanje tať dale dže! To dyrbišć měš šćinicz nětk po šćtyrjoch lětach tuteje wójnišće!” Moji lubi, tajžy, kotřiz tať praja běču tu hižo w auguste 1914, tajšćich je

jich wjele nětkle w auguſće 1918! Tola woni wſchitzy do hromady pſchego hiſcheje Boha njeſpósmachu a njeſnaja! Woni džě njeſhju ponižni pſched nim! Albo, cžlowjecze, kaſ myſliſch ſebi ty to, ſo by ty teho jeneho Boha nuſowal ſi tvojim: „Ty dyrbiſch!“? Ně! wo Božy a jenož wo Božy pſcaži: „Wón móže, wón čže, wón budže!“ nienujzy, wón móže a čže a budže tež tutej wójnje kónza dačž, tehdom nienujzy, hdyž jeho hodžina tu budže, Boža hodžina. To praji jena ponižna, Bohu-wěrjaza wutroba. — „Ach, ty Knježe, kaſ dohho!“ taſ woſaja druſy a praja: „Daj, Božo, ty ſy tón wulki a ſwjaty, ty ſy wyſoko wyſchke wſcheho ſtworjenja a daloko wot tuteje makeje ſemje a wot tutych hiſcheje niſchich cžlowjekow! Ty wulki Božo ſo njeſtaraſch wo te make ſtworjenječka; by-li ty tu byl pola naſ a ſo wo naſ staraſ, by ty dawno hižo kónza cžinil wſcheje wó:nny!“ Taſ ſlyſchach haſle njedawno mudrowačž. Mudrujeſch tež ty taſ? Prajiſch-li haj, prajimy, ſo blaſniſch, cži mudri, to ſu cži Bohu-wěrjazy, ponižuju ſo pod toho ſwjateho, wulkeho wěčneho Boha a wuſnawaja: „Knježe, Božo, ty bě naſch pomoznik, ty ſy naſch pomoznik, ty budžeſch tež dale naſch pomoznik!“ — „Ach, ty Knježe, kaſ dohho!“ Ja wſchak to wutraju, ale cži druſy woſy! Woni dyrbja won do pola; woni nimaju wjele ſi jědži, woni nimaja ſamo ničžo ſi wobſtanju!“ taſ druſy to ſi wjele ſłowami praja a pſchi ſłowach woſtanu, woſtajiwſchi ſo ſkutkow wot cžaſa, wot pſchiſkluſchnoſće — wot luboſće, to nočžemy haſle prajicž! — žadanych. Mój luby, ſy-li tajſi, njemóžeſch do žyſa ſi wutroby woſačž: „Ach, ty Knježe, kaſ dohho!“ pſchetož ty wutroby nimajſch. Šchtož paſ wjazy wutroby nima, njeje tež wjazy žywy, njeje wjazy žywy we wěrje, w tej wěrje, kotraž njeje jenož myſl a ſłowo, ale tež ſtuſk a žiwjenje. — A hiſcheje jenyč je! Nočžemy pſchi tajſim ſhutnym wopominanju ničeho ſabycz! Tajzy tež ſu, kiž praja: „Ach, ty Knježe, kaſ dohho hiſcheje tón cžaſ, ſo móžu taſ pjenjeſ na pjenjeſ hromadžicž, ſo bywam bohatschi a bohatschi, ſo móžu na pſch. kuſt butry pſchedawacž ſa 5 hr., haj ſchto praju, ſa 10 hr., haj 20, 22 hr.“ Šy ty tajſi — tajſich je tež tu, jim ſu w myſli runi, cži, kiž tajſe ličowanjſke pſcažijny pſcaža, — ſy ty tajſi, ſy wſcho pſchedaſ a pſchekupil, ſamo tvojju wutrobu, a tutu wójuſkemu djabolej; tutón je nětk twój knjeſ, tutemu ty ſlyſiſch. — „Ach, ty Knježe, kaſ dohho!“ taſ woſa Bohu wěrjaza wutroba a ponižuje ſo pod tu wſchekomóžnu a tola ſaſo wſchekomiku ruſu teho Knjeſa a Boha, a modli ſo ſi naſchim pſalmom: „Ach, ty Knježe, njeſchtraſuj naſ w ſwojim hněwje a njekhoſtaj naſ we ſwojej ſurowoſeči! Knježe, budž nam hnadny!“

II. Taſ woſajo ſi wěrnym a ſhutnym woſanjom ſo ty poſběhneſch a woſaſch je ſylnej Bohu-wěrjazej wutrobu: „Ach, ty Knježe, kaſ dohho!“ Pſchetož hlaj, ta ponižna wutroba bywa ſylna we dowěrje na Boha! Mój luby! Njeſhju hiſcheje ženje pſalmu cžital? Njeje cži to pſchi tym ničžo nadpadlo? Taſ někotry pſalm, a taſ tež tutón, je w jenyj dželu to woſanje a ſdychowanje jeneje po wſchěm ſdacžu ſtyhkeje haj ſadwělowazeje wutroby, w druhim paſ ſo na dobo ſjewja jena wutroba, kotraž ſo troſchtuje, kotraž je ſylna, haj ſhrobla we wěrje. Taſ je to w naſchim pſalmje, taſ hiſcheje w jich wjele druhich. Džiwajſch ſo temu? Ty ſo nježiwajſch, jeli ſo ſo w cžežkim cžaſu, jeliſo ſo nětkle pſchi ſpocžatku 5. wójuſkeho lěta prawje modliſch, we ſwojej wutrobje rěčijſch je ſwojim Bohom. Ty ſapocžinaſch pſchi telko wójuſkich žaloſčow a nuſow, tež tvojju modlitwu ſe ſylſami, ſi ſchepotanjom, ſe ſdychowanjom. Tola, mój ſchěſčano modliſch-li ſo wopravdže, rěčijſch-li wopravdže je ſwojej wutrobu ſi Bohom, w njebežach, ty bywajſch, cžim dlěje a cžim bóle ſo taſ modliſch, cžim měrniſchi a troſchtuiſchi, haj ſi tuteho troſchta

a ſi tuteho pokoja dobywajſch mozy, ſylnoſće, ſhroblaſće, nadžije, dowěrny, a ty bywajſch ſebi wěſty w tym: „Bóh knjeſ ſo njeje hiſcheje wot naſ a naſcheho luda hnu! Bóh je bliſto wſchitkim, kiž ſo ſi njemu woſaju, kiž ſo wopravdže ſi njemu woſaju. „A tvojje woſanje: „Ach, ty Knježe, kaſ dohho!“ wukhadža cži ſi jeneje Bohu-wěrjazeje ſylneje wutroby.

Šlyſch, kaſ pſalmiſta ſo modli w přěnim dželu tuteho pſalma, woſebje w 2., 3., 4. a 7. ſchucžžy: „Ach, Knježe, njeſchtraſuj mje we ſwojim hněwje! — ja pſawju ſwoje poſleſčežo žylicžu nóz a mačžam je ſwojimi ſylſami ſwoje kožo!“ Njeje to to woſanje jeneje ſtruchleje, ſtyhkeje, haj ſadwělowazeje wutroby?! A ſlyſch, kaſ ſo tón ſam pſalmiſta modli na kónzu ſwojeho pſalma, w 9., 10. a 11. ſchucžžy: „Štupeče wote mnje, wſchitzy ſlóstnizy! — Wſchitzy moji njeſchecželjo dyrbja ſa-hanibjeni byčž a ſo iara ſtróžicž a do haniby pſchicž nahle!“ Njeje to to woſanje jeneje ſylneje, jeneje ſhrobleje, haj pſche-ſhrobleje wutroby?! Hlaj: te 4 lěta tuteje wójnny! to ſo ſapocžaze 5. wójuſke lěto! cži padnjeni, cži franjeni, cži ſhubjeni! to wſcho naſ nuſuje, ſo ſo ponižujemy. A ponižowanju nuſuja naſ tež te wójuſke wudowy a ſhrote, to ſchtož ſhubichmy na žiwjenju, krwi a kuble, te ſhłěbowe a te mjaſowe marki! Na tole wſcho hladajo dyrbimy woſačž w ponižnoſeči: „Ach, ty Knježe, kaſ dohho!“ A njeſabudž to jene: tych pſchecžiwu Bohu morſotazych, tych njewěrjazych, tych, kiž Boha hanja, Boha ſa-pomnjeja! Cži wſchitzy naſ nuſuja ſi ponižnoſeči, ſo woſamy: „Ach, ty Knježe, kaſ dohho! Njeſchtraſuj naſ we ſwojim hněwje a njekhoſtaj naſ w ſwojej ſurowoſeči!“ — A tola, pſchi tym wſchěm a we tym wſchěm: Dobyčža a poſtupy! ta ſylna móžna ſtraža na hranizach naſcheho kraja, haj hkuſo w njepſchecželſkich krajačž tež w auguſće 1918! tón měr na raiſchej ſtronje! to bohate nam pſched wocžemi naſchich njepſchecželow pſchifryte žnjowe bliſto tež ſi 5. wójuſkim žujam! tole wſchitko a hiſcheje druhe, wono přěduje tej wutrobje: „Šylna budž! Budž ſylna! Bohu ſo dowěr! Jenje hiſcheje wopuſchčžemy njebu, kiž ſo Bohu dowěri!“ A ta wutroba bywa ſylna a ſylniſcha a ſo Bohu dowěri.

A tajſa ſylna, Bohu-wěrjaza wutroba wuſowa: „Ach, ty Knježe, kaſ dohho! — Ja wěm, mój Knježe a mój Božo, taſ dohho, doniž tvojja wſchekomóžna a wſchekomika ruſa njeda teje wójnny a teje nuſy poſlednjeje hodžiny wotbivacž tym ſi dobyčžu a ſi ſbožu a ſi ſpomozěnu, koſtiž Bohu wěrjachu a ſo dowěrjachu! Tohodla, o Knježe Božo, o luby Wótče, tež w nuſy a ſtraſche 5. wójuſkeho lěta ſo my ſi tebi woſamy a ſo modlimy: „Knježe Božo, pomhaj ty, Knježe Božo, daj ty, ſo by ſo tola wſchitko derje radžiko!“ Samjeń.

Jeſuſ je prawy lěkař.

— Mark. 7, 31—37. —

Šlób — W. miſ. h., cž. 95 — Tebje, Božo, ſhwalimy zc.

Jeſuſ lěkař prawy je,
džiwne jeho ſkutowanje;
wukhadža ſi miſoſće
wſcho je jeho próžowanje;
ſchtož ſo jemu dowěri,
teho pokrije wuhoji.

Cžlowjek huchoněmy je,
— teho pſchinjeſechu ſi njemu;
proſcha jeho dowěrnyje,
ſo by mile pomhaj jemu,

na njoh' ruku položil
a tak jeho wuhojil.

A wot luda jeho wsa
Jesuf wošebje a jemu
widžecž dawa suamjenja,
šbudžaze, so dohbl k njemu
dowěru by struchstiwu,
so je Jesuf pschecželny.

Wón do wuschow hluchemu
porstny šwoje tykny kručže,
wupluny a bėdnemu
jashka šo dótlny rucže,
horje k njebju pohlada,
k Bohu jeho pokasa.

Šdychnywschi s tym šwėdcžesche
jemu, so je pomoz Boža.
Sephata! nětk prajesche,
— wotewr šo! je šlowo šboža,
s kotrymž hluchoněmnu
šnjes šo šjewi s pomozu.

Šnydom wotewrišchtej šo
jeho wuschy, a šwjast jeho
jashka wšchaf rospja šo,
a rėc. pohhadžesche s njeho;
hluchoněmny rėcžesche
prawje, — Boha šhwalesche.

A pšes mėri džiwachu
ludžo šo a rosnoschachu
šnjesowu džiw tam a tu
a se šahorjenjom džachu,
hdhž šnjes mjelcžecž kasafche:
Wšcho wón derje čžinil je! —

Šluchich čžini šlychazyh
Jesuf, kšar wšchedomožny,
a tež nēmnyh rėcžazyh;
pomhacž njeje ženje špróžny,
dofelž pšchichol s nješej je
a nam šfodži wješele. —

Šipschžanski profesoř theologie Gregory.

(Potracžowanje.)

Gregory bėšche njespróžny pucžowar, wošebje Šrhjta dla, Noweho testamenta dla, kiž tak jara lubowasche. — Paž, lubošč k nowemu testamentej wjedžesche jeho pšes wšchitke kraje wot ranja hacž do wječora. Dofelž bėšche šam žyle šhudy, s wotkal dosta šrėdki, so mohł tajke daloke pucžowanja došonjecž? Tež najšpošojnišchi muž trjeba tyžazy hriwotow, hdhž čže w Egyp-towskej, Afriškej, Ruskej, Amerižy dlėšchi čžaz žiwu byčž. Gregory dosta wjazh krocž podpjeru pšes nēmstke wėdomostne towaštivo; tež s Ameriki, a tež wot jenneje ruskeje knjenje je podpjeru dostał. Ale tute pjenjesh pola Gregoryja štokrocžnu dań nješechu, na šdžy pad wjetšchu hacž pola druhich ludži. Dofelž bėšche šwu-čženy šhudy byčž, mőžesche s pjenjesami, kiž šo jemu sa jene pucžowanje dostachu, ši čžinicz, abo na jenym pucžowanju ši krocž tak dołho pšchewmacž. Na šdžy jėšdžesche w najnižšej

šlasky; s šhudy putnikami a wucžahowarjami a wješelesche šo, hdhž mőžesche jim s pjerom a s radu nětak pomhacž. Mėšto w hoscženzu wobjedowasche šwój šhlėb a twarožk na dróšy; jeho koleni bėšchtej jemu s šblidom. Na želesnižy jėšdžesche naj-radšcho w šchtwórtėj šlasky, a tu šesna šo s žužym ludom a s jeho dušchu šėpje hacž w drugej šlasky. Najradšcho pať pucžowasche pėšchi. Šchto je na šwojich dalokich pucžowanjach nashonit, wo tym je šėdma šchto pišaf. Bėšche k temu pšchegara ponižny. — Jenož škladnostnje wo tym nėšchto šhonimy. — Do Perga-mona — jene s tyh 7 mėštow šjewjenja šwjateho Jana pucžo-wasche pėšchi a pšchenozowasche pod hohym nješjom na pėšku. — A tajke nozy na pėšku je w Oriencze pomėł, šamjen ša šahł, kaž nėhdy wótž Jakub. Kaš wuhlada po tajkej nozy na pėšku puščimy šhlėdy hyjenow. Taske žyle šamlutki pod hohym nješjom w puščini pšchenozowacž. To šamožesche jenož muž, kiž niz jenož šhrobšocž ale tež pobožnosč wobšedžesche. Gregory dowėrjesche šo Bohu a s mėrom wušny. Na tajkich pucžowanjach šhwalesche šebi gumijowe a wóštowe wodžecže, kiž mėšesche pšchego pšchi šebi. W nozy „na pėšku“ jej špody šebje a wšche šebje wupšchestrje, so jemu njeby nőzna roša šesčfodžita.

W lėcže 1906 pucžowasche Gregory, 60 lėt šary, pėšchi, wot mėšta Port Said, kiž pšchi wulinje Šuezškeho kanala leži, pšes žyhu šinaišku puščinu do mėšta Jerusalema a to žyle šamlutki. To je pucž, dlėšchi hacž 300 kilometrow. Pucžowanje trajesche 9 dnjow, a to wot mėšta Šuez do mėšta El-Ausch pječž dnjow, a wot El-Ausch do Jerusalema šchtyri dnj. Gregory w oriencze rady šam pucžowasche, ale tehdy by šwoju šhrobšocž pšchi šamym je šwojim žiwjenjom šapšacžicž dhrbjaf. Bėšche na ša-motnej dróšy pola Šebzona w Šaláštinje, na prošdnym popoš-dnju, jašo Gregory špróžny a lacžny do šamotneje arabškeje šhėžki, kotraž pšchi pucžu štejesche, šastupi, so by wo wodu prošnył. Wobhdlerjo jeho nušowachu tu wostacž, haj štipichu jemu do pucža, so njeby dale mohł; ale šwižny Gregory štorcži jich na boť a šhwatasche dale. Wóřny jeho dwaj mužej došecžeschtaj, a jemu pšchivofaschtaj, so by štejo wostaf. Gregory jeju mėrnje docžaka a jeju jašo wobhdlerjom šhėžki špóšna. Žadašchtaj wot njeho wšchitko, šchtož mėšesche pšchi šebi, pšchepšaschtaj jeho draštu a njenamafaschtaj ničšo dale hacž čžafnik, dwė wodžecži a nėšchto pjenjes. To jeneho rubježnika tať rošhńewa, so šwój wulki nőž wucžezje a Gregorynej hrožesche, jeho šakłocž. Ale drugeho rubježnika bėšche Gregory se šwojim mėrnym wasch-njom, šwojej pšchecželniwosčžu a šwojim pohladom tať putaf, so tón šwojeho hńewneho pšchecžela šmėrowa. Wjes tym wosta našch pucžowar žyle šmėrom šo ani kuska njebojo. Wóřny tež rubježnik pšchesta jemu hrošecž a wšchitžy šfjo šej mėrnje Božemje prajachu. Po někotrych krocželach pať šo rubježnikaj wrócžišchtaj a putnikej wodžecži, kiž tať nušnje trjebasche, šafy pšchinješeschtaj. Tajki wulki šacžiščez bėšche Gregory se šwojim mėrom a šwojej pšchecželniwosčžu na njeju čžinil.

Tež domach bėšche Gregory njespróžny pucžowar. Šjėšdy, na pšchiklad w šwjatkownych prošdninach ewangelišči-šocialny šongreš, wopštowasche s wjetšcha pėšchi pať šam, pať se šwojim šynom. Tež na pucžowanjach žiwjeshche šo po šwojim tunim waschnju, s šhlėbom, twarožkom, se šlowkami a s wodu.

Gregory wosta mlody hacž do šchėžimnych lėt. Ša wšchitko šo wón šo wón šajimowasche. Wošebje ša wšchitke rjemjėšniš-twa, w kotrychž šo šam šwėru wuwucžowasche. Šarnac wo nim šudži: „Šdy bychu mje na šamotnu šupu wuhnali, a šdy bych šebi čšlowjeka wubracž šmėł, kotrehož šmėł šebi šobu wšacž, njebych žadny wólomit dwėlowaf, šebi Gregoryja šobu wšacž.“ Gregory bėšche tysčesřtwo nawuřnył a mėšesche prawo na wšch-šchich šchulach tysčesřtwo wucžicž. Tež domach mėšesche wšchón

wjebieński grat a febi rjane knihowne polzy džefafche. Tajfe rjemješkniške dželo lubowafche, niz so by pjenjesh lutowaf, ale so by na tajfim džele fwoje wjebele mël, so by fwoje czêlo pohyluit a fwoj duch wofschewit. Sdyž bëfche wjeczor fmierecz fprózný a jeho fhrupjet bolefeche, potom fo tež fwojim bratram džefaczerjam bóle blifko czujefche. Wny duchowni džefaczerjo fmy na nafche duchowne dželo f njeprawdu pſchajar horvži. Gregory mënjefche, fo je ethifti dobytk ruczneho džela fa duchowneho džefaczerja tón, fo f njecho pontižnošč wufnje, kotruz pſchezo trjeba, fo czêzfe podložki žiwjenja lèpie frofymy a fo febi wjazy bratrowifke myſle f džefaczerjam dobudže. S tutych pſchiczinow da tež Gregory fwojemu jeniczkemu fhne ſamkaſtowo wufnyez; hdyž bëfche na gymnafiju pobyl, džefche 1½ lèta wſchëdnje w módrym fitlu na dželo. Je ſamkaſtowo domufnyl a febi prawo dobytk ham wuczomzow w ſamkaſtowoje wuwuczicž. — Potom hafle je tutón mlodženz ſapoczal lèkaſtowo ſtudowacz.

Gregory mõzeſche derje ryfowacz. Je ſchtyri lèta dolho wumjeſke akademiye w Lipſku a w Pariſu wopytal. Na fwojich wëdomoftnych puczowanjach febi wſchitke wobrafy, wſchitke twórbý piſnikow a wudebjenja w rukopiſach fo namafaze, wotryfowa. Piſacz mõzeſche f maſchinu a f lèwej ruku.

Zako theologa ſtejeſche Gregory na pravej ſtronje, hacž runjež tež wulke ſaſlužby kritiſkeje theologiye, woſebje fwojeho pſcheczela Harnača njeſpſchepóſnawafche. Ale bëfche njeſpſcheczël wſchitkich pſchehnatyh a pſchepjatyh žudženjow. Jeho ſaſlužby wo theologiſku wëdomoſež fu nimo mery wulke, a tola pſchetrjehi je bohatoſež jeho woſobý tał jara, fo mohle fo na njecho fłowa 16. piſalma puczahowacz: „Sa fwojatyh, kotſiž na ſemi fu, a ſa kraſnyh, na tych mam ja wſcho fwoje ſpodobanje.“ — We fwojej wutrobje mëjeſche njeſaprahnjaze žórto luboſeže a fmiłnoſeže. Kaž Jeſuſ, džeržefche fo rady fe fhudym a niſkim. Ewangelij mëjeſche woſebje ſa wjeſeku powjeſež podtkóženyh a ſadwëlowazym. S fwojim wuczomzom Gregory pſchezo ſaſy radžeſche: Sdyž chzeče prawi wuczobnižy Jeſuſkowi bycz, dobudže febi pſcheczëlow njeſ fhudymy a frudnymy a njedajče fo wottrajchicž, hdyž na hidu a ſaſaktoſež trjehicže; pſchetož hida a ſaſaktoſež ſtej inamjo tch, kiž Rchryſtůka njeſnaja jako du-mozerja wot wſchitkich putow. — Tuta wulka luboſež f niſkim worſchtam luda pohnu Gregoryja fo tež pſchi politiſkim žiwjenju wobdžëlicž. Jako bëfche dwórſki prebať Stúcker w lèče 1890 ewangelſki ſozialny kongreſ ſałožit, fłufcheſche Gregory do wubjerka. A jako Bjedrich Naumann frjedž džewječdžefkatych lèt fwoju nazionalno ſozialnu ſtronu ſałožefche, jemu Gregory fhweru pomhaſche. Tola 1903 fo Naumannowe towaſtowo roſwajafa a jeho pſchiwifowarjo f nim fo liberalnej ſtronje pſchifamknyhu. Gregory jich njeſczëhowafche, dokelž bëchu jemu liberalni pſchajar ſaſtupjerjo wulkeho kapitaliſma. Wot teho czafa fem fo Gregory na politiſkim žiwjenju jenož f rëdka wobdžëleſche. Njeſpſchifłufcheſche žanej politiſkej ſtronje. Pſchi ſapoczatku jeho politiſkeho žiwjenja bëchu fo wſchelake kola fhëtro na njecho dla jeho pſcheczëloſeže f ludej hórſchite a jeho jako „ſchkarazeho wukrajnika“ wofnamjenite. A tola je tutón wukrajnik ſa Němcžinu wumrjet a drje mnohich fwojich prjedawſchich njeſpſcheczëlow w wótežinſkej luboſeži pſchetrjedyl! Wot wſchynnoſeže njeje ani rjada, ani titula hacž do 69. lèta doſtal, najebacz fwojich fhwëoſławných ſaſlužbow; prëni rjad, kiž je doſtal, bëfche želejny fſchiz. — Sa to pał bëfche doktor wſchitkich ſchtyrjoch fakultow, ſchtož ſtej nimo njeho w žylej Němfkej jenož hiſeče dwaj univerſitnaj profeforaj — a teho fo wjebeleſche. Nimo teho bëfche ſobuſtaw wſchitkich móžnych wëdomoftných towaſtowow w žylyh fhwëče.

(Pſchichodnje dale.)

Wójna a mër.

12. auguſta. Ze powjeſeže f pola fu fhune, tola niz poražaje a ſtruchle; wone fu ſamo dobre ſa naſ w tym jenyh, fo tež domiſna ſažo bóle ſa tym pſchidže, fo fmy w krawnej wójnje a fo wojujemy wo to, hacž wobſtejimy a woſtanjemy abo hacž niz. To bu pſchi wſchëh wójuſkich wobſtejnoſežach a wuſtoſežach tola ſabyte. Tež w tutym jenyh fu dobre te njeſwojebełaze fhutne powjeſeže: Na wjeczornej ſtronje je Žendželczan pſchimał a poſtupil, a na raufchej ſtronje dyrbi Žendželczan na 60 kilometrow pſched Pëtrohrodom ſtač. Na połodniſchim bitwiſchëžu poſpity noweje italiſkeje offenſivy; na žylyh raufchim boku nowa ſchmjataſa a nicžo wëſte. Wëſte nam pał je, fo nafche wójſko fhwërnje ſtražuje a fo Gindenburg, kaž prjedy pſcheczëwo Ruſam, tež nëtk na wjeczornej ſtronje bitwu a bëdženje tola na wſchëm poſledku f dobyczëſkemu kónzej domjedže — f Božej pomozu; to njeſabudžmy pſchiftajicž, a wo tu pomoz Božu njeſabudžmy proſyč. Bjez tajkeje modleſkeje pomozy tež Gindenburg fe fwojim wójſkom bycz nochze, kaž je to ſam wufnal. Wón je jendželſki naddëh pſcheczëwo wójſku kronprynza Rupprechta hnydom ſaſtajil po fwojim na raufchim boku hižo wupruhowanym wodženju. Tola na tym njeje doſež, ſtejo njemóžemy woſtač, dale dyrbiny tał abo hinał! Duž pał dyrbiny wſchitzy f tomu pomhač. Schtož je hacž dotal f myſlicžku ſłabeho abo fhadz wuproſcheneho mëra hraikał, budže drje wot tajkeje wójuſkeje fhorowatoſeže wuhojeny, hdyž ſpóſnaje, kał luboſežimoje fo naſchi njeſpſcheczëlo hižo nëtkle wo to ſtaraja, fo bychu naſ tež ſa czaf mëra wot wſcheho fhwëtneho, wifowanſkeho a hoſpodarſkeho žiwjenja wotrëſli: to rëka mjenujzy f druhimi: kał bychu w mërje to dozpili, ſchtož we wójnje hacž dotal hiſeče njemóžachu, naſ, naſch lud, naſch kraj ſkónzowacz. Duž f wërje a f dowërje na Božu pomoz! A f tutej Božej pomozu doprëdka!

S bliſka a f daloka.

S kraja. Pſches naſch žyly wózný kraj dže pornjo druhim ſkóržbam nëtkle tež ta jena: Paduſchi a paduſtowo! Tuto kradnjenje, kajkež fo nëtkle pokaſuje, je tež ſtraſchny ſczëhwë toho jeneho bracha, fo to ſačžucze ſa to, ſchtož prawo a pramdoſež, fo ſhubjuje w kraju a ludu. A tutón ſczëhwë je czim ſtraſchniſchi pſches to, fo džëcži a mlodžina kradnjeja po porucznoſeži abo po napominanju a naſaſanju dorofčenyh, haj ſamo ſtarſchich. Pſchetož f tym fmy my na najlëſchim puczú f temu, fo febi ſami fhwój a fwojeho luda pſchichod pokradnjemy! Duž, ſeltož kóždy ſamože, ſadžëwaj temu, je-li móžno, tež ſe wſchej krutoſežu!

S kraja: Schtož fmy hižo dawno woczakowali, to nëtko bórſy pſchidže, mjenujzy nowa wójuſka počezonka. Wona fo frjedž ſeptembra wupołoža a budže tał ta džewjata. Duž pſchihotujmy fo pſchëžy na nju, fo by wona runa była tej wožmej! Žně fu jara rjane a bohate, a da-li Wóh knjeſ dobre domſhowanje, budža wone wëſeže tał nëkotremlu dobry ſałož ſa džewjatu wójuſku počezontu, f kotrejž kóždy, kiž fo na nej wobdžëli, ſam febi a wóžnemu krajej dobrego wuſkufuje a dobytk pſchinjeſe.

Samolwity redaktor: farať Wyrzacž w Roſaczach.

Šsoburedaktor: farať Wroſať we Lupoji.

Čiſečëž a naſkadnik M. Šmoleť w Budyſchinje.